

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร หมายถึง บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดหนองคาย ปี 2549 จำนวน 1,304 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดหนองคาย ปี 2549 จำนวน 306 คน โดยมีวิธีการหาขนาดตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage random sampling) ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หาขนาดตัวอย่างกำนัน-ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดหนองคาย ด้วยวิธีทางสถิติของ ยามานะ (Yamane. 1973 : 727)

$$n = \frac{N}{1 + (Ne^2)}$$

จากสูตร

- n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N แทน จำนวนประชากร
e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิด

แทนค่าจากสูตร

$$n = \frac{1,304}{1 + (1,304 \times (0.05)^2)}$$

$$n = \frac{1,304}{1 + (1,304 \times 0.0025)}$$

$$n = \frac{1,304}{4.26}$$

$$n = 306.1032$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณได้ 306.10 คน ผู้วิจัยได้ปัดเศษให้เป็นจำนวนเต็ม ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน

ขั้นตอนที่ 2 จัดสัดส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในจังหวัดหนองคาย โดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์จากสูตร ดังนี้

$$\text{ขนาดตัวอย่างแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ(คน)} = \frac{\text{ขนาดประชากรแต่ละอำเภอ}}{\text{ขนาดประชากรรวมทั้งจังหวัด}} \times \text{ขนาดตัวอย่างรวม}$$

- เช่น
1. ขนาดตัวอย่างรวม จำนวน 306 คน
 2. ขนาดประชากรทั้งจังหวัด จำนวน 1,304 คน
 3. ขนาดประชากรแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ เช่น อำเภอเมือง จำนวน 148 คน

$$\begin{aligned} \text{ขนาดตัวอย่าง} &= \frac{148 \times 306}{1,306} \\ &= 34.73 \end{aligned}$$

ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณดังกล่าวข้างต้น โดยใช้สูตรเดียวกันทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ เนื่องจากตัวเลขของการคำนวณไม่ลงตัว ผู้วิจัยจึงได้ปัดเศษให้เป็นจำนวนเต็ม ยกตัวอย่าง 34.73 คน ปัดเศษแล้วเป็น 35 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกรายอำเภอ

ที่	ชื่ออำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	เมือง	148	35
2	ท่าบ่อ	100	23
3	ศรีเชียงใหม่	49	10
4	สังคม	36	8
5	โพนพิสัย	158	37
6	ปากคาด	64	15
7	บึงกาฬ	131	31
8	ศรีวิไล	51	12
9	พรเจริญ	58	14
10	เซกา	135	32
11	บึงโขงหลง	55	13
12	โซ่พิสัย	96	22
13	บุงคล้า	25	6
14	กิ่ง อ.รัตนวาปี	63	15
15	กิ่ง อ.เฝ้าไร่	73	17
16	กิ่ง อ.สระใคร	41	10
17	กิ่ง อ.โพธิ์ตาก	27	6
	รวม	1,304	306

ขั้นตอนที่ 3 เลือกกลุ่มตัวอย่างก้ำนัน ผู้ใหญ่บ้านแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อแจกแบบสอบถาม ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลากเพื่อให้ได้รายชื่อก้ำนัน ผู้ใหญ่บ้านในแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ เสร็จแล้วทำการแจกแบบสอบถามให้ผู้ช่วยผู้วิจัย แต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามสัดส่วนที่ก้ำนวนได้ในขั้นต้น ดังแสดงในตารางที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทาง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ส่วนที่ 2 ขวัญในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

1. ด้านนโยบายและการบริหาร
2. ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา
3. ด้านสภาพการทำงาน
4. ด้านการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น
5. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
6. ด้านความเพียงพอของรายได้

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงาน และทฤษฎีแนวคิดด้านองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อขวัญ ได้แก่ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ โดย มาสโลว์ ทฤษฎีสององค์ปัจจัยของเฮิร์ชเบอร์ก และแนวคิดเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของสมชาย วัฒนพงษ์ (2540 : 6-7) และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของบุญธรรม กิจปริคาบวิสุทธิ (2542 : 118-161)

2.2 ร่างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 2.2.1 ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดหนองคาย จำนวน 6 ด้าน ได้แบบสอบถาม 45 ข้อ ดังนี้

1. ด้านนโยบายและการบริหาร
2. ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา
3. ด้านสภาพการทำงาน
4. ด้านการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น
5. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
6. ด้านความเพียงพอของรายได้

2.3 นำแบบสอบถามที่ร่างแล้วมาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ท 5 ระดับ แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเสนอผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วย

1. นายสุทธิ รัตนศรีทอง ตำแหน่ง นายอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
2. นายวานิช มณีวงศ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขม อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย วุฒิกการศึกษา ก.ม. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต)
3. นายเกษมมนตรี ผิวเหลือง ตำแหน่ง ปลัดอำเภอ(จพง.ปล. 6) สำนักงานเจ้าจังหวัดหนองคาย วุฒิกการศึกษา ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับแก้ไขจากการแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วมาพิมพ์ปรับปรุง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบ(Try out) กับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อทำการทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) และแบบสอบถาม ตอนที่ 2 โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) ของสุวิธาน มนแพงสานนท์ (2543 : 129) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายอำเภอทุกอำเภอ /กิ่งอำเภอ ในเขตจังหวัดหนองคาย เพื่อขอความร่วมมือให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ตอบแบบสอบถามครบตามจำนวนที่ต้องการ

2. ผู้วิจัยตั้งผู้ช่วยผู้วิจัยในแต่ละอำเภอและประสานงานกับกลุ่มตัวอย่าง ในการตอบแบบสอบถามในวันประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านของแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ แล้วรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยจนครบตามจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป

3. เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามครบตามจำนวน 306 ฉบับ จากนั้นจึงตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามทั้งหมดตามเกณฑ์ให้คะแนนที่กำหนดไว้ โดยการให้ค่านำหนักของคำถามที่ได้รับการตอบตามเกณฑ์ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2542 : 138)

คำถามที่ตอบ	การให้ค่านำหนักคำถามเชิงบวก
-------------	-----------------------------

มากที่สุด	5
-----------	---

มาก	4
-----	---

ปานกลาง	3
---------	---

น้อย	2
------	---

น้อยที่สุด	1
------------	---

3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยการหาค่าร้อยละ ความถี่

3.2 การวิเคราะห์ระดับขวัญในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านความเพียงพอของรายได้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น และด้านนโยบายและการบริหารงาน โดยการหาค่าเฉลี่ยน้ำหนักรวม แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบระดับขวัญในการปฏิบัติงานเพื่อวัดระดับขวัญ โดยถือเกณฑ์ ดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2549 : 60)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.21 - 5.00	หมายถึง	มีระดับขวัญมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41 - 4.20	หมายถึง	มีระดับขวัญมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61 - 3.40	หมายถึง	มีระดับขวัญปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.81 - 2.60	หมายถึง	มีระดับขวัญน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.80	หมายถึง	มีระดับขวัญน้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariate relationship) เพื่อพยากรณ์ว่าปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดหนองคาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงแบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter method) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ที่มีผลต่อตัวแปรตามตัวเดียว รูปแบบของสมการเป็นเส้นตรงเพื่อที่จะพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม(Y) เมื่อทราบค่าต่างๆ ของตัวแปรอิสระ (X) จำนวน k ตัว

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 \dots\dots\dots + b_kx_k$$

เมื่อ Y คือ ค่าของตัวแปรตามที่ได้จากการพยากรณ์เมื่อทราบค่าตัวแปรอิสระ

a คือ ค่าคงที่

$b_1, b_2 \dots\dots b_k$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนาย

$x_1, x_2 \dots\dots x_k$ คือ ค่าทำนายตามลำดับ

เปลี่ยนสมการในรูปคะแนนดิบเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = a + b_1z_1 + b_2z_2 + b_3z_3 \dots\dots\dots + b_kz_k$$

เมื่อ Z คือ ค่าของตัวแปรตามที่ได้มาจากการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน เมื่อทราบคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

b คือ สัมประสิทธิ์การถดถอยส่วนย่อยมาตรฐาน